

Transformació en Igualtat

mobilitza't!

Unitat didàctica

ESO i
EDAT ADULTA

Durada_

Dos sessions.

Primera SESSIÓ

Nenes, joves
i dones del
món

Segona SESSIÓ

Coneixent la
història de dones
properes

Competències clau_

que treballa la nostra Unitat Didàctica a **ESO**
(Reial decret 217/2022 i 243/2022, LOMLOE):

- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència en consciència i expressió cultural.

Objectius_

1 _ Valorar el dret a l'educació amb perspectiva de gènere recollit a l'Agenda 2030 com un dret clau i catalitzador d'altres drets, amb l'objectiu de garantir una Educació Inclusiva, Equitativa i de Qualitat per a totes les persones a totes les parts del món (ODS 4).

2 _ Conèixer la realitat i aprofundir en les històries de vida de les nenes, joves i dones que pateixen les conseqüències de la desigualtat de gènere i apropar l'alumnat a la seva experiència en diferents contextos.

3 _ Generar consciències crítiques sobre les desigualtats educatives i de gèneres que fomentin la mobilització individual i col·lectiva, així com entendre i visibilitzar el poder transformador de l'educació per combatre tot tipus de desigualtats i promoure una societat justa i equitativa.

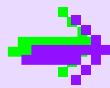
4 _ Dur a terme una activitat de sensibilització amb l'objectiu de conscienciar la comunitat educativa i la ciutadania oferint materials amb relats basats en l'empatia, la tolerància, el respecte, la diversitat i la igualtat.

5 _ Fomentar la responsabilitat individual i col·lectiva com a futurs protagonistes en els canvis socials, promovent una educació de qualitat per a totes i tots, amb la finalitat de disminuir la vulneració d'aquest dret a nivell global i fomentar la igualtat entre gèneres.

Introducció

Educació transformadora i en concret l'Educació per a la Ciutadania Global (EpCG) sempre han estat el principal eix de treball de la Campanya Mundial per l'Educació (CME), a més de ser l'àmbit que marca els nostres objectius i la nostra estratègia com a xarxa.

En l'escenari de crisi i postcrisi, el treball en EpCG és encara més important: d'una banda, com a eina per **construir una ciutadania compromesa, inclusiva, activa, informada i crítica** enfront dels discursos polaritzadors i la desinformació i, d'altra banda, com a instrument per afavorir l'apropiació de l'Agenda 2030 per part de la societat, ja que permet dotar la ciutadania de les eines, les habilitats i els coneixements necessaris per ser més conscient de la seva coresponsabilitat davant els desafiaments comuns.

Enguany volem posar el focus en una educació transformadora amb un clar enfocament de gènere

que vagi més enllà de la millora de l'accés a l'educació de les nenes, joves i dones; en **una educació destinada a equipar i capacitar a tota la comunitat educativa** –alumnat, professorat, famílies, comunitats i responsables polítics– per tal de ser capaços d'examinar, qüestionar i canviar les construccions socials i culturals que mantenen els privilegis del gènere masculí enfront de les nenes, joves, dones i altres identitats de gènere fins ara molt invisibilitzades.

Sí, a més, volem impulsar i implementar a les aules una educació transformadora que tingui **una mirada global**, haurem de començar per les vivències més properes de l'alumnat, el centre educatiu, la comunitat educativa, el barri, les seves associacions, altres barris i altres regions, per poder així avançar i conèixer altres realitats més llunyanes que ens donin una perspectiva global. És fonamental transmetre a l'alumnat que el món està interconnectat i que les nostres accions aquí tenen conseqüències en altres parts del món, i viceversa. Per tant, **podem transformar el món amb accions locals, ja que el seu impacte serà global**. D'aquesta manera es potenciarà ser agents de canvi que transformaran el seu entorn, desafiant l'estatu quo i defensant la igualtat de gènere des d'una edat primerenca per aconseguir un món més just, equitatiu, inclusiu, solidari i sostenible.

m obilitza't!

Què **busquem** amb aquesta proposta d'unitats didàctiques?

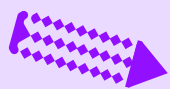
Busquem conèixer, reflexionar, qüestionar i activar-nos per promoure la igualtat de gènere, i prioritzar l'educació per a la ciutadania global, posant en valor el seu poder transformador i constructor d'una SOCIETAT MÉS JUSTA I EQUITATIVA.

És per això que enguany **volem posar el focus en les desigualtats de gènere**, per la qual cosa creiem que educar en igualtat és fonamental per construir societats equitatives, igualitàries i justes, allunyades de tota mena de discriminacions, promovent un món en el qual s'aconsegueixi la igualtat de gènere en i a través de l'educació, garantint a la infància, la joventut i la població adulta la igualtat de drets i oportunitats en matèria d'educació i, sobretot, empoderament, és a dir, brindant-los el poder i la capacitat d'acció per determinar la seva vida. Per això, sota el paraigua de l'ODS 4 "Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat", aquest any les dinàmiques tindran un focus en l'ODS 5 sobre "Igualtat de gènere".

La igualtat de gènere no només és un dret humà fonamental de les societats, sinó que és un dels fonaments per construir un món pacífic, pròsper i sostenible. Per això és imprescindible tractar de trencar amb la discriminació sistèmica deguda a l'orientació i la identitat sexual, la identitat de gènere, l'ètnia, la cultura o la condició econòmica, entre altres aspectes que conformen la identitat d'una persona, ja que aquesta discriminació té un impacte directe en l'accés a oportunitats.

En les activitats proposades, ens sembla fonamental la reflexió que podem impulsar juntament amb l'alumnat o en els espais informals d'educació on participis per conèixer de primera mà el seu parer, sempre partint de quina és la seva opinió en relació amb les vies per eliminar les desigualtats.

Per tot això, **us animem a motivar-vos amb aquesta proposta!** que té diferents dinàmiques, jocs, activitats i recursos que fareu vostres, com ho feu sempre! La vostra capacitat transformadora la porteu demostrant molts anys. Amb aquests materials educatius i amb una mirada global, volem seguir transformant per aconseguir un món més just, humà i sostenible.

Recorda que si no t'encaixen els recursos de la teva etapa educativa pots treballar els d'un altre nivell adaptant-los al teu alumnat. Són materials molt versàtils!

Sessió 1

Nenes, joves i dones del món

Durada_ 1 sessió.

Materials_ ORLA digital, ordinadors, projector, bolígrafs, accés a internet, paperògraf, pòstits.

Desenvolupament de la sessió

ACTIVITAT 1_

En aquesta sessió l'objectiu serà fer un **treball de recerca** en què l'alumnat farà una recerca sobre diferents nenes, joves o dones que apareixen a l'ORLA (annex 1).

Aquesta serà una manera de visibilitzar aquelles dones que han estat invisibilitzades i que avui dia encara no coneixem. D'altra banda servirà per fer una reflexió sobre el perquè d'aquesta invisibilització. Podràs trobar totes aquestes dones en un mapa al següent link: <https://cutt.ly/c1HwVyu>

Per començar la sessió, es projectarà l'ORLA (Annex 1) a classe, on l'alumnat podrà veure totes les nenes, joves i dones de l'ORLA. A l'ORLA veuran que hi ha un espai en blanc, i el professorat haurà d'explicar que aquest espai en blanc fa referència a tota nena, jove o dona referent per a tots i totes nosaltres.

Dividirem la classe en grups de 4 persones i així cada grup haurà de triar una de les dones de l'ORLA. Hauran d'arribar a un consens. Faran un treball de recerca buscant informació sobre les dones referents assignades. La informació podran buscar-la a través d'internet o de les diferents eines que trobin a l'aula. Per tal que la informació que aconsegueixi l'alumnat sigui ordenada i unificada, **es plantegen les següents preguntes** com a guia per trobar la informació respectiva.

- Qui és? D'on és? En quin any va néixer?
- Què ha aconseguit?

- Quins han estat els obstacles que ha trobat al llarg del camí?
- Quines conseqüències han tingut els seus assoliments a la societat?
- La coneixeu?
- Quines creieu que són les causes de no conèixer-la?
- Per què creieu que ha estat invisibilitzada?
- Si la coneixeu... a través de qui o de què l'heu coneguda?

ACTIVITAT 2_

L'objectiu de la següent activitat serà **presentar la recerca** a totes i tots els companys de classe. Per això, hauran de triar una persona portaveu i a més decidiran de quina forma presentaran la nena, jove o dona que hagin investigat.

Podrà ser una presentació oral o teatral... ja que d'aquesta forma també treballarem la iniciativa i creativitat.

Abans que cada grup presenti la seva recerca, el professorat preguntarà a cada grup sobre l'elecció dels portaveus i llançarà la pregunta següent: Quins criteris s'han tingut en compte per a aquesta elecció dels i les portaveus?

Serà important fer recompte de quants dels portaveus són nois i quantes noies, ja que mitjançant aquesta activitat també es podria crear una reflexió grupal.

➡➡ És important treballar des d'una perspectiva de gènere també durant els processos de les activitats.

ACTIVITAT 3_

Una vegada acabada la presentació de cada **dona triada** pels grups, plantejem una reflexió grupal.

Per això, si resulta necessari (si s'observa que en el grup gran no hi participen tots i totes) dividirem l'alumnat en 4 grups i plantejarem les preguntes següents perquè reflexionin en grups.

Si, al contrari, s'observa que la participació en el grup gran és bona, la classe no es dividirà i el professorat plantejarà les mateixes **preguntes a tot l'alumnat**:

➤ Creieu que avui dia es continua invisibilitzant les dones?

➤ Com podem aconseguir que no siguin invisibilitzades?

➤ Quin paper hi podem tenir?

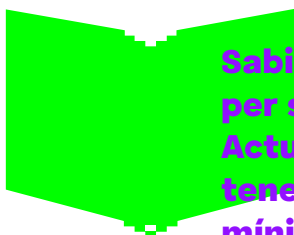
➤ Hem invisibilitzat alguna vegada el talent d'algú per trobar-se fora del "rol que li corresponia"?

➤ Què puc fer a nivell individual o col·lectiu per transformar aquesta situació?

➤ Com podem visibilitzar-les? A través de l'educació.

➤ En la teva etapa educativa, quins referents literaris o musicals, entre d'altres, han estat dones?

➤ Quin paper pot tenir l'educació de cara a transformar el que hem citat anteriorment?

Sabíeu que més de 100 milions de nens i nenes es troben per sota del nivell mínim de comprensió lectora? Actualment, al voltant de 517 milions de joves al món no tenen els coneixements bàsics en aritmètica ni un nivell mínim d'alfabetització.

L'educació té una gran importància en la transformació de la societat, per la qual cosa la seva absència suposa conseqüències molt greus.

Font: Coalició espanyola de la Campanya Mundial per l'Educació (2022), "Els desafiaments del finançament internacional en matèria educativa. Una oportunitat per a la cooperació espanyola".

En acabar de la reflexió grupal es durà a terme una dinàmica amb l'objectiu de preguntar-li a l'alumnat com s'ha sentit, si ha après alguna cosa...

Per això el professorat col·locarà a la pissarra un paperògraf (annex 2: es podrà imprimir o fer-lo a mà)

amb les preguntes que s'especifiquen a continuació. Per la seva banda, cada alumne/a tindrà 7 pòstits i a cada pòstit haurà d'escriure la resposta a cada pregunta. Així l'alumnat haurà d'enganxar el seu pòstit a l'espai corresponent i explicar als altres el que ha escrit.

Les preguntes seran les següents:

- Com t'hi has sentit?
- Què n'has après?
- T'ha sorprès alguna cosa?
- Què ha estat el més interessant del debat?
- Us sentiu identificades amb algun obstacle viscut o algun assoliment aconseguit?

➤ Heu sentit discriminació en l'espai de les vostres aficions en algun moment de la vostra vida?

➤ Considereu que és important visibilitzar-ho també? O no passa res si no es visibilitza (no influeix en res)?

➡➡ Com activitat opcional en una altra sessió es pot anar a cursos de nivells inferiors per exposar-los la història de la dona que han triat.

ACTIVITAT 4_

Al principi de la sessió hem esmentat que a l'ORLA veuran que hi ha un **espai en blanc**. El professorat haurà d'explicar que aquest espai en blanc fa referència a tota nena, jove o dona referent per a tots i totes nosaltres.

Farà reflexionar l'alumnat al voltant d'una persona referent per a ells i elles i explicarà que és important reconèixer a totes les nenes, joves i dones del món, i que no només hem de reconèixer les que han aconseguit un assoliment conegut a la societat.

Tota nena, jove i dona és important al món i per això no hem d'invisibilitzar la seva labor ni el seu paper en aquesta societat.

En relació amb l'espai en blanc a l'ORLA els explicarem l'exercici per a la següent sessió.

Se'ls proposarà recollir testimonis de dones referents pròximes (dones de la família, del barri, de l'escola...), tenint com a referència les **preguntes següents**:

- Qui és? Quants anys té? D'on és?
- Què recorda de la seva infància? Quin rol tenien les dones quan ella anava a l'escola?

➤ Per què el rol de cures s'assigna a les dones? Qui està present als grups de Whatsapp de les escoles?

➤ Ha estudiat? Què ha estudiat?

➤ De quina manera l'educació ha marcat la seva vida? Ha estat important per a ella?

➤ Té família?

➤ De què s'encarrega?

➤ Quins obstacles personals i professionals s'ha trobat al llarg de la vida?

A més els demanarem que portin una foto de la dona entrevistada per poder crear la nostra pròpia orla.

En la següent sessió hauran de presentar els seus testimonis.

Mirada **GLOBAL**
amb perspectiva de
GÈNERE

Sessió 2

Coneixent la història de les nostres dones properes

Durada_ 1 sessió.

Materials_ Cartolina, fotos de les dones entrevistades, cola, tisores, recurs “Uneix-te al viatge”.

Desenvolupament de la sessió

ACTIVITAT 1_

L'objectiu d'aquesta activitat és **presentar tots els testimonis recollits**. Per això dividirem la classe en grups de 4 persones.

Cada alumne/a haurà de presentar als companys i companyes el seu testimoni tenint en compte les **preguntes** que se'ls va facilitar en la sessió anterior:

- Qui és? Quants anys té? D'on és?
- Què recorda de la seva infància?
- Quin rol tenien les dones quan ella anava a l'escola?
- Per què el rol de cures s'assigna a les dones? Qui està present als grups de Whatsapp de les escoles?
- Ha estudiat? Què ha estudiat?
- De quina manera l'educació ha marcat la seva vida? Ha estat important per a ella?
- Té família?
- De què s'encarrega?
- Quins obstacles personals i professionals s'ha trobat al llarg de la vida?

ACTIVITAT 2_

Una vegada s'hagin presentat tots els testimonis als grups, n'hauran de recollir les **idees següents** per després presentar-los a tota la classe:

- Aquestes dones, en general, han anat a escola?

➤ Quin paper ha tingut l'educació per a aquestes dones?

➤ Per què les heu triat? En quin sentit han estat referents per a vosaltres?

➤ Quines facilitats han tingut a la seva vida?

➤ Quines dificultats hi han trobat?

➤ Han estat reconegudes per la societat?

➤ Creieu que les dones que han nascut en altres llocs del món tenen les mateixes facilitats i els mateixos obstacles?

ACTIVITAT 3_

Un cop presentats tots els testimonis, **crearem la nostra pròpia ORLA**.

Recollirem totes les fotos (en el cas que no hagin portat foto posarem només els noms de les dones) i les col·locarem a la cartolina per crear la nostra pròpia ORLA, seguint com a referència l'ORLA principal.

A l'enganxar la foto a la cartolina recordarem una altra vegada de quina dona es tracta i perquè hem de recordar-la i no invisibilitzar-la. Serà important fer esment al testimoni que hagi portat l'alumnat i recordar tots els èxits i obstacles que han tingut aquestes dones.

Al finalitzar penjarem la nostra pròpia ORLA a un espai de l'aula on tinguem sempre presents totes aquestes dones que al llarg de la història i a l'actualitat hem invisibilitzat i continuem oblidant.

D'altra banda, a l'annex 3 deixem uns recursos que poden ser d'interès per treballar a l'aula.

Passa a l'acció!

Et proposem un viatge que et permetrà **conèixer i formar part d'un grup de nois i noies** que utilitzen la seva energia, temps i passió per aconseguir un món millor a través de l'educació. Sí, ho has llegit bé, un viatge que et remourà per dins i per fora. Vols formar-ne part?

<https://cme-espana.org/que-puedes-hacer-tu/>

→→ **Si tens entre 14 i 21 anys i vols ser activista per l'educació, aquest atractiu i interessant recurs sens dubte és per a tu.**

Gràcies a aquest material que et compartim **podràs trobar eines, iniciatives i moviments de joves activistes** que, com tu, volen i estan lluitant pels drets humans i especialment pel dret a l'educació al món.

Després de reflexionar sobre els obstacles amb què nenes, joves i dones es topen per gaudir del dret a l'educació a tot el món, és hora d'emprendre el viatge cap a una societat més justa i equitativa.

Però no només això, volem que formis part del **gran moviment de la Campanya Mundial per l'Educació**, un moviment que mou més de 500.000 persones a nivell global. **Busquem joves activistes amb ganes de participar en accions reivindicatives**, amb ganes de viure una nova experiència i que vulguin compartir

moments amb altres activistes de diferents localitats i territoris.

Aquest viatge necessita gent com tu, joves que creuen que el canvi comença pel nostre entorn més pròxim i que creuen en el poder de l'educació.

Recorda

que tens un gran poder de transformació i ets un agent de canvi.

**Uneix-te al viatge,
en acció per
l'educació!**

ORLA per a imprimir, també disponible a la web

Campanya Mundial per l'**EDUCACIÓ**
www.cme-espana.org

Com t'hi
has sentit?

Què n'has
après?

Què ha estat
el més
interessant
del debat?

T'ha sorprès
alguna
cosa?

Us heu sentit
discriminades en les
vostres aficions en
algun moment de la
vostra vida per
ser nenes?

Considereu que és
important visibilitzar-ho
també? O no passa res
si no es visibilitza
(no influeix en res)?

Us sentiu identificades
amb algun obstacle
viscut o algun assoliment
aconseguit?

Annex 3

Recursos recomanats

Pel·lícula
Les sufragistes
(2015, Sarah Gavron)

Pel·lícula 1 i 2
Enola Holmes
(2020, 2022, Harry Bradbeer)

Pel·lícula
La skater
(2021, Manjari Makijany)

Pel·lícula
Clara Campoamor, la dona oblidada
(2011, Laura Maña)

Documental
**El perill d'una sola història
de Chimamanda Ngozi Adichie**
(2016, TED Talk)

Annex 4 Autorització

Recordeu que per poder publicar i compartir les imatges, els vídeos o altres materials on aparegui l'alumnat del vostre centre educatiu és imprescindible comptar amb els permisos adequats de les seves mares/pares/tutors o representants legals conforme a ser coneixedors que les imatges seran difoses per la Campanya Mundial per l'Educació a través de les seves xarxes socials i dels canals de les entitats associades a la campanya.

Per poder difondre i alçar les vostres veus des dels comptes de les XXSS de la Campanya Mundial per l'Educació (Facebook, Instagram, Twitter, Flickr, la pàgina web o els mitjans de comunicació) dedicades a la difusió de la SAME i la lluita pel compliment de l'ODS 4 com a meta principal, us animem a:

Compartir els materials i les fotos a la web i/o a les XXSS dels vostres centres i espais educatius, etiquetant la CME Espanya (a sota el llistat dels comptes de la CME). Així des de la CME Espanya podrem donar-li major difusió i arribar a més ciutadania.

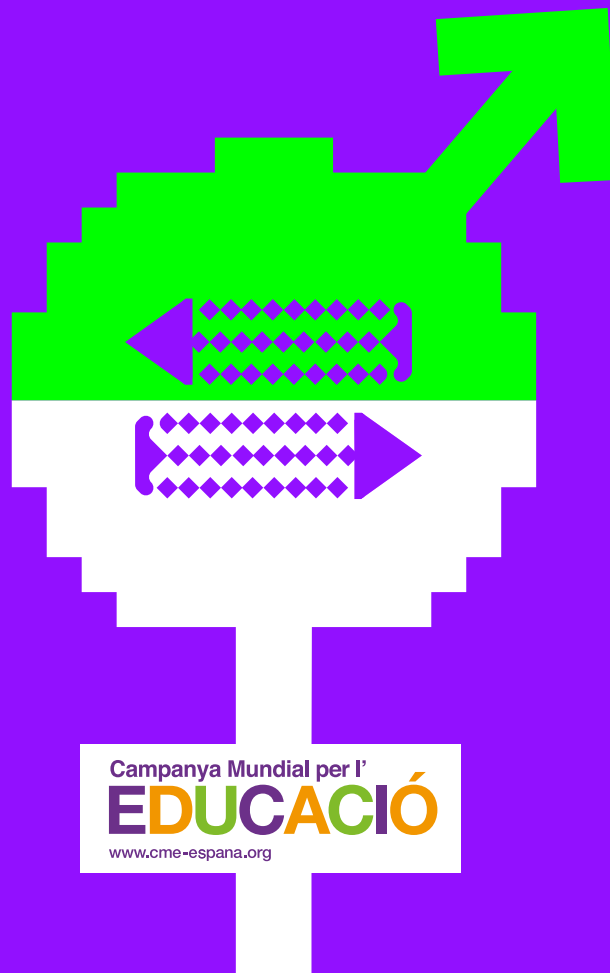
També podeu compartir-ho amb la CME Espanya enviant el material a comunicacion@cme-espana.org. Al correu us demanem que inclogueu la informació bàsica:

- El nom de centre/espai educatiu:
- Qui hi ha participat (Grau/Grup/Classe):
- Data i lloc (localitat, municipi, comunitat autònoma):

Important, en el correu si us plau, incloeu el següent paràgraf:

"El/La/L' [nom de l'ENTITAT], com a participant de les activitats realitzades en el marc de la Campanya Mundial per l'Educació (CME), autoritza el tractament de les imatges que es comparteixen a través d'aquest correu i cedeix els drets d'explotació de les mateixes a les entitats que integren la CME. La finalitat del tractament és fer conèixer o promocionar la CME, així com fer difusió de la imatge, la veu i els materials dels participants a través de qualsevol dels mitjans o canals de comunicació de les entitats que integren la CME. Pot exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició o altres a través del correu electrònic dataprotection@educ.org i consultar la política de privacitat a <https://cme-espana.org/politica-de-privacidad/>. El/La/L' [nom de l'ENTITAT] garanteix que compta amb els permisos pertinents de les mares/pares/tutors/representants legals de les nenes, nens i adolescents objecte del tractament de dades personals i imatges per a la seva cessió a les entitats membre de la CME."

He llegit i accepto. Signatura i segell .....

A més, aquest document compta amb la col·laboració de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament per la realització de la traducció al català, amb càrrec al projecte "Campanya Mundial per l'Educació: crida a l'acció per la ODS 4".

Amb la col·laboració de

Nafarroako
Gobernua

Gobierno
de Navarra

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Generalitat
de Catalunya